

In gesprek met Xavier

Kun je iets over jezelf vertellen?

Nou, ik ben Xavier, ben 20 jaar en woon in Heerlen. Wat moet ik nog meer vertellen? Ik ga graag naar buiten om iets te doen. Fietsen, wandelen bijvoorbeeld. Meestal ga ik met vrienden wat doen. Zwemmen in het meer of BBQ'en in het park. We nemen dan een deken en wat te eten mee en kunnen uren zitten. Ik houd niet van veel mensen om mij heen of de drukte van de stad. Geef mij maar rust.

Hoe ziet je dag eruit?

Ik heb vmbo-t afgemaakt en ben toen naar de havo gegaan. Daar liep ik tegen zaken aan waardoor het niet lukte om school af te maken. Ik ben op mijn 16de compleet gestopt met school en doe nu vrijwilligerswerk bij een organisatie waar mensen naartoe bellen als ze vastlopen met de computer. Ik geef cursussen over computerprogramma's en repareer computers. Mijn plan is om ooit een IT-opleiding te doen, maar dat durf ik nu nog niet aan. Ook ben ik blij met mijn eigen huisje. Dat is echt mijn plek. Gelukkig krijg ik als jongere aanvullende bijstand van de gemeente. Ik kan daarvan net alles betalen.

Waarom lukte school niet?

Mijn moeder was altijd aan het werk en mijn vader is afwezig. Ik had veel vrijheid. Overdag sliep ik en 's nachts leefde ik. De *guidance* van mijn ouders heb ik wel gemist. Allerlei dingen speelden. De leraren op school waren ook niet altijd

goed. Bij mij in de klas wilde niemand leren. Ze gooiden met stoelen en tassen. Dat krijg je als je alles uit boeken moet leren en dat niet kan en niet de vakken kunt kiezen die je leuk vindt. School mag wel wat flexibeler zijn. Ook heb ik al langer last van psychische problemen. Van corona had ik niet zoveel last, want ik zat toch al thuis. Maar door corona is het aantal jongeren met mentale problemen toegenomen. De wachtlijsten zijn het ergst. Mijn behandelaar zei: 'ik kan je niet helpen'. Toen moest ik weer 2 jaar wachten. Ondertussen worden je problemen alleen maar erger en kun je niet verder.

Inmiddels ben je in een RMC-traject. Waarmee helpt jouw begeleider?

Samen zoeken we een werkplek die bij mij past. Hier kijken de begeleiders naar wat je leuk vindt. Accountmanagers van werk en inkomen bieden vaak alleen plekken aan waarin veel werk is, zoals het groen, toezicht, transport en schoonmaak. Maar dat past helemaal niet bij mij. Ik wil graag uit de uitkering, maar wil wel iets doen wat leuk en nuttig is. Een plek waar je kunt doorgroeien. Mijn begeleider vraagt me 'als je een zware dag hebt gehad, waar laad je van op?' of 'wat is je talent?' Zo'n open vraag is moeilijk te beantwoorden. Dan heb ik wel honderd antwoorden in mijn hoofd, maar wat is de juiste? Vragen als 'wat doe je graag in je vrije tijd?' vind ik beter, concreter.

Hoe helpt jouw begeleider je nog meer?

Mij wordt vaak verteld dat ik goed ben met computers, al geloof ik dat zelf niet. Ik werk nu met mensen van de universiteit, terwijl ik zelf geen scholing heb gehad. Vroeger heb ik vaak gehoord dat ik geen goede *foundation* heb, of dat ik er nooit tussen zal passen omdat ik uit een ander milieu kom. Daarom heb ik drie banen afgewezen, omdat ik mij niet goed genoeg voelde. Ik zei 'bedankt voor het aanbod, ik moet hem helaas afslaan'. Dat is één van de redenen dat ik nu vrijwilligerswerk doe. Op mensen met alleen vmbo of mbo wordt heel erg neergekeken. Daardoor geef ik ook sneller op als ik iets probeer en het lukt niet. Ik vind dat kut. Ik ben het grootste gedeelte van mijn leven arm geweest, mijn doel was genoeg geld te hebben om iets moois voor mijn moeder te kopen. Dat is nog niet gelukt. Ik maak wel stapjes. Mijn begeleider van RMC is een goede daarin. Zij heeft mij geholpen aan mijn vrijwilligerswerk. Het is heel belangrijk dat iemand echt naar mij kijkt, mij ziet en vraagt wat ik wil.

Een persoon die betrokken is en blijft, daardoor groeit mijn vertrouwen weer. Als je maar vaak genoeg hoort dat je iets kunt, dan ga je dat vanzelf geloven.

Waar komt die onzekerheid vandaan?

Toen ik met school stopte had ik veel instanties om mij heen.
Ambulant begeleider, psycholoog, mentor van school,

leerplichtambtenaar, noem maar op. Ik heb ondertussen al 34 hulpverleners gehad. Alle mensen in je leven spelen een rol, dat moeten ze beseffen. Wat die zeggen doet wat met je. Een leerplichtambtenaar zei ooit: 'Ik heb havo gedaan, dus ik weet beter wat je moet doen'. Als iemand dat tegen je zegt, dan accepteer je geen hulp. Veel mensen hebben geen universiteit gedaan, maar zijn ook slim. Je moet mensen niet in categorieën en hokjes plaatsen. Niet iedereen is een boekenwurm. Die mensen denken dat ze het leven hebben uitgevonden. Terwijl ik ook veel levenservaring heb.

Wat zou hulpverlening wel moeten doen?

Door al mijn ervaringen heb ik vertrouwensproblemen. Ik moet jou eerst leren kennen en jij mij. Ik vertel mijn verhaal niet zomaar aan iedereen. Je hebt iemand nodig die luistert en begrijpt wat er achter jouw gedrag zit. Iemand die ziet hoe dingen anders kunnen, die met je meedenkt en net wat meer voor je doet. Toen ik al een tijd niet naar school ging kreeg ik contact met mijn RMC-begeleider. Ik was nog niet klaar om iets te gaan doen, maar zij bleef contact houden. Toen ik hulp nodig had, schoot haar naam door mijn hoofd. Bij haar had ik een vertrouwd gevoel, ook omdat ze dingen voor mij uitzocht, al was dat niet haar taak of vakgebied. Ze heeft mij een beetje geopend om te praten.

Hoe zie je de toekomst?

Die zie ik nu positief in. Stap voor stap kom ik er wel. Ik wil echt een diploma gaan halen en een baan die goed verdient. Ik geloof dat je nooit te oud ben om te leren, ook al ben je vijftig.